

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO BRANITELJA

- N A C R T

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH
BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA
NJIHOVIH OBITELJI**

Zagreb, listopad 2012. godine

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA
I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**

Članak 1.

U Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, broj 174/04., 92/05., 02/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10. i 55/11.) u članku 2. stavku 5. iza riječi „Dragovoljac iz Domovinskog rata je i“ dodaju se riječi „u obrani suvereniteta Republike Hrvatske zatočeni ili nestali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata,“.

U stavku 6. iza riječi „iz stavka 1. ovoga članka“ dodaju se riječi „i status dragovoljca iz Domovinskog rata iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka“, a riječ „dokazuje“ zamjenjuje se riječju „dokazuju“.

Iza stavka 6. dodaju se novi stavci 7. i 8. koji glase:

„(7) Pripadnik borbenog sektora u smislu ovoga Zakona je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao pod okolnostima iz stavka 2. ovoga članka“.

(8) Pripadnik neborbenog sektora u smislu ovoga Zakona je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao pružajući potporu u obavljanju zadaća pripadnicima borbenog sektora.“

Članak 2.

Iza članka 2. dodaje se novi članak 2.a koji glasi:

„Članak 2.a

(1) Sudionik obrane u Domovinskom ratu Republike Hrvatske je osoba koja je tijekom Domovinskog rata bila pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite, a nije stekla status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Sudionik obrane u Domovinskom ratu Republike Hrvatske je i osoba koja je tijekom Domovinskog rata, obavljaajući radnu obvezu tijekom Domovinskog rata, doprinijela obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a nije stekla prava iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne ostvaruju prava iz ovoga Zakona.

(4) Potvrde o statusu sudionika obrane u Domovinskom ratu Republike Hrvatske izdaju Ministarstvo obrane, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova na temelju službenih evidencija.

(5) Ministarstvo branitelja će osobama iz stavka 1. i 2. ovoga članka dodijeliti posebne povelje.“

Članak 3.

U članku 3. stavku 1. točke 4. i 6. mijenjaju se i glase:

4.) umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske najkasnije do 31. prosinca 1997. godine, a nakon toga roka uzročna veza između smrti i sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske utvrđena je u postupku vještačenja u ustanovama za vještačenje najkasnije do stupanja na snagu ovoga Zakona.

6.) umro kao HRVI iz Domovinskog rata I. skupine s priznatim pravom na doplatak za pomoć i njegu druge osobe od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, ili je umro uslijed bolesti koja je nastala kao posljedica oštećenja organizma uslijed rane ili ozljede na temelju koja mu je bio priznat HRVI iz Domovinskog rata I. skupine s pravom na doplatak za pomoć i njegu po tome osnovu i na ortopedski dodatak.

Iza stavaka 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Status člana obitelji osoba iz stavka 2. ovoga članka kao i prednost u ostvarivanju prava priznaje se sukladno članku 6. ovoga Zakona.

(4) Članovima obitelji osoba iz stavka 2. ovoga članka, kada ispune propisane uvjete, pripadaju slijedeća prava iz ovoga Zakona:

- pravo na obiteljsku invalidninu
- pravo na povećanu obiteljsku invalidninu
- pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu
- pravo na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine
- pravo na novčanu naknadu u iznosu povećane obiteljske invalidnine
- pravo na novčanu naknadu u iznosu uvećane obiteljske invalidnine.“

Članak 4.

U članku 5. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Osobi iz stavka 3. ovoga članka, kada ispuni propisane uvjete, pripadaju slijedeća prava iz ovoga Zakona:

- pravo na osobnu invalidninu
- pravo na posebni doplatak
- pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe
- pravo na ortopedski doplatak
- pravo na naknadu troškova prijevoza.“

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 5.

U članku 6. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Prava iz ovoga Zakona pripadaju članovima obitelji istog nasljednog reda iz stavka 1. i 2. ovoga članka u jednakim sukorisničkim dijelovima kada nije moguće utvrditi prednost u ostvarivanju prava iz stavka 4. ovoga članka.“

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 6. i 7.

Članak 6.

U članku 10. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

(4) Zapreke iz stavka 2. ovoga članka kod osoba za koje je u odgovarajućem postupku utvrđeno da su samovoljno ili bez dopuštenja nadležnog zapovjednika napustile postrojbu u bilo kojem razdoblju Domovinskog rata ne postoje u slučaju kad je ista osoba nakon samovoljnog napuštanja ili nakon napuštanja postrojbe bez suglasnosti nadležnog zapovjednika, ponovno se odazvala mobilizaciji ili je dragovoljno pristupila Oružanim snagama Republike Hrvatske, a za ponovno razdoblje sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske navedenoj osobi priznat će se i status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.“

Članak 7.

Iza članka 24. dodaje se novi članak 24.a koji glasi:

Članak 24. a

Udovica umrlog HRVI-a iz Domovinskog rata I. skupine, kojemu je do smrti bilo priznato pravo na doplatak za pomoć i njegu druge osobe po tome osnovu, zbog posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a koji je umro zbog bolesti ili ozljede nastale izvan okolnosti obrane suvereniteta Republike Hrvatske, ima pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetom da je trenutku njegove smrti imala navršениh najmanje 40 godina starosti, a visina te obiteljske mirovine određuje se prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Članak 8.

U članku 31. stavak 4. i stavak 7. mijenjaju se i glase:

„(4) Najniža mirovina pripada korisniku mirovine iz stavka 1. i 5. ovoga članka, osobama iz stavka 2. ovoga članka i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka, ako oni odnosno osobe na temelju kojih izvode pravo na najnižu mirovinu imaju priznato sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u najmanjem trajanju od 100 dana borbenog sektora, a određuje se od osnovice koja iznosi 45% prosječne neto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za 2011. godinu, a prema podacima Državnog

zavoda za statistiku, usklađene od 1. srpnja 2012. primjenom članka 86. Zakona o mirovinskom osiguranju.“

„(7) Najniža mirovina koja pripada korisniku mirovine iz stavka 1. i 5. ovoga članka, osobama iz stavka 2. ovoga članka i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka, usklađuje se svake kalendarske godine od 1. siječnja i od 1. srpnja primjenom članka 86. Zakona o mirovinskom osiguranju.“

Članak 9.

U cjelokupnom tekstu ovoga Zakona riječi „ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti,“ u odgovarajućim padežima zamjenjuju se riječima „ ministar branitelja“ u odgovarajućim padežima, a riječi „Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti,“ u odgovarajućim padežima zamjenjuje se riječima “ministarstvo nadležno za branitelje“ u odgovarajućim padežima (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 10.

Članak 35. mijenja se i glasi:

„(1) Tijela državne uprave, druga tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: tijela javne uprave), obvezna su prilikom zapošljavanja službenika i namještenika dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom ukoliko ispunjava tražene uvjete iz natječaja, odnosno oglasa i to slijedećim redoslijedom:

- djetetu smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i djetetu zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez obaju roditelja,
- HRVI iz Domovinskog rata,
- članu obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata,
- dragovoljcu iz Domovinskog rata,
- hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata.

(2) Prednost pri zapošljavanju iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se u slučaju zapošljavanja glavnih rukovodećih službenika.

(3) Tijela sudbene vlasti, javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija i Grad Zagreb, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba(u daljnjem tekstu: pravne osobe), obvezne su prilikom zapošljavanja dati prednost osobi iz stavka 1. ovoga članka, po utvrđenom redoslijedu iz stavka 1. ovoga članka, ukoliko ispunjava uvjete propisane ovim člankom Zakona,te uvjete iz natječaja odnosno oglasa.

(4) Nezaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka smatraju se i osobe koje su zaposlene na određeno vrijeme u slučaju kada se na natječaj ili oglas nisu javile nezaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Prednost pri zapošljavanju iz stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na slučajeve zapošljavanja na poslovima radnih mjesta koja su zakonom ili drugim pravnim propisom utvrđena kao rukovodeća radna mjesta.

(6) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba iz stavka 1. ovoga članka koja ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava, dužna je uz prijavu, odnosno ponudu na natječaj ili oglas priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i pravomoćno rješenje o priznatom statusu, odnosno potvrdu iz članka 2. ovoga Zakona o priznatom statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dragovoljca iz Domovinskog rata, te dokaz da je nezaposlena.

(7) Provedbu odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka nadzire nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u svezi sa zapošljavanjem.

(8) Osoba iz stavaka 1. ovoga članka koja ne bude primljena u tijela javne uprave, ukoliko smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju može podnijeti žalbu na rješenje o prijemu u službu.

(9) Po izvršnosti rješenja o prijemu u službu iz stavka 8. ovoga članka ili po proteku roka od petnaest dana od dana podnošenja žalbe protiv tog rješenja, osoba koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju, može u narednih petnaest dana podnijeti zahtjev upravnoj inspekciji za provedbu nadzora.

(10) Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva za nadzor obavijestiti donositelja rješenja o prijemu u službu o pokretanju postupka nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.

(11) Donositelj rješenja o prijemu u službu – čelnik tijela ne može donijeti rješenje o rasporedu na radno mjesto izabranog kandidata do okončanja postupka nadzora.

(12) Rješenje o rasporedu donijeto prije okončanja postupka nadzora upravna inspekcija proglasit će ništavnim.

(13) Upravna inspekcija po provedbi nadzora ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti rješenjem poništiti rješenje o prijemu u službu. Protiv tog rješenja može se voditi upravni spor, a čelnik tijela dužan je nakon što rješenje upravne inspekcije postane izvršno donijeti rješenje o rasporedu na radno mjesto osobi iz stavaka 1. ovoga članka kojoj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju.

(14) Ukoliko upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijama nije izvršena povreda prava, izvijestit će podnositelja zahtjeva za nadzor i čelnika tijela o rezultatima provedenoga upravnog nadzora.

(15) Pravna osoba obvezna je u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o istome obavijestiti osobu iz stavka 1. ovoga članka koja je po raspisanom natječaju ili oglasu podnijela prijavu, odnosno ponudu za to radno mjesto.

(16) Osoba iz stavka 15. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju, može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora, najkasnije u roku 15 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 15. ovoga članka.

(17) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev podnositelja u roku od 30 dana od dana zaprimanja, a ukoliko zbog složenosti postupka utvrđivanja odlučnih činjenica nije u mogućnosti donijeti rješenje u navedenom roku, donijeti će ga u najkraćem mogućem roku.

(18) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavka 1. ovoga članka, rješenjem će utvrditi da sklopljeni ugovor o radu zbog toga nema pravnog učinka od dana izvršnosti toga rješenja.

(19) Povreda prava prednosti pri zapošljavanju koja je utvrđena izvršnim rješenjem iz stavka 18. ovoga članka predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.

(20) U slučaju otkaza ugovora o radu iz stavka 18. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi obvezna je u roku od 15 dana nakon izvršnosti rješenja iz stavka 18. ovoga članka sklopiti ugovor o radu s osobom iz stavka 1. ovoga članka kojoj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju.

(21) Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe iz stavka 1. ovoga članka kojima je radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao njihovom krivnjom-krivnjom radnika ili im je služba neposredno prije prijave na natječaj ili oglas prestala temeljem pravomoćnog rješenja o:

- izrečenoj kazni prestanka službe,
- otkazu službe ako nisu zadovoljili na probnom radu,
- pisanom otkazu kojega podnese službenik,
- sporazumu o prestanku službe i
- izvanrednom otkazu službe.

(22) Pod pojmom prestanka radnog odnosa kod posljednjeg poslodavca krivnjom radnika smatra se prestanak radnog odnosa temeljem pravomoćne odluke o skrivljenom ponašanju radnika i sporazumni raskid ugovora o radu. „

Članak 11.

U članku 36. stavku 2. iza riječi “za poboljšanje uvjeta stanovanja” dodaju se riječi: “dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu, dodjelom subvencije na kamate za kredite u komercijalnim bankama do visine tržišne kamate za kupnju ili izgradnju prve nekretnine“ a iza riječi: “i rokova otplate“ brisati točku i dodati riječi:“ i pravom na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Dragovoljci iz Domovinskog rata koji nemaju ostvaren status HRVI-a, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje tri godine, ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom financijske potpore prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu, u novčanom iznosu koji je propisima predviđen za HRVI iz Domovinskog rata sa 20 % oštećenja organizma.“

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. iza riječi: “i rokova otplate“, dodaju se riječi: “dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine, subvencijom na kamate za kredite u komercijalnim bankama do visine tržišne kamate za kupnju ili izgradnju prve nekretnine, te ostvarenjem prava na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske“.

Dosadašnji stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9. postaju stavci 5., 6., 7., 8., 9. i 10.

Članak 12.

U članku 37. riječi:“dodjelom stambenog kredita“ brišu se,

Iza riječi:“ako osoba iz članka 36. ovoga Zakona“dodaju se riječi:“i članovi njenog obiteljskog kućanstva“, a riječ „nema“ zamjenjuje se riječju „nemaju“.

Iza podstavka 8. briše se točka i dodaje novi podstavak 9. koji glasi:
„- ako je stambeno zbrinuta po drugom posebnom propisu na teret Državnog proračuna Republike Hrvatske.“

Članak 13.

U članku 38. stavku 1. riječi i broj: „stavka 3.“ brišu se.

U točki 2. broj: „50%“ zamjenjuju se brojem: „20%“.

Točka 3. briše se.

Članak 14.

U članku 39. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Organizirana izgradnja provodi se putem državnog tijela nadležnog za pravni promet i posredovanje nekretninama“, a u suradnji s ministarstvom nadležnim za graditeljstvo i prostorno uređenje, sukladno poslovima iz njihova djelokruga“.

U stavku 4. broj: „3“ zamjenjuje se brojem: „4“.

Članak 15.

U članku 41. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(1) Sredstva ostvarena otplatom kredita (glavnica i kamate) i obročnom prodajom stanova i kuća uplaćivat će se na račun Ministarstva do završetka provođenja programa stambenog zbrinjavanja sukladno ovom Zakonu.“

Članak 16.

U članku 44. stavku 1., iza riječi „kuće ili stana“ dodaju se riječi „te iznos subvencije na kamate za kredite u komercijalnim bankama do visine tržišne kamate za kupnju ili izgradnju prve nekretnine“, a broj: „3.“ zamjenjuje se brojem: „4“.

Dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznos financijske potpore koju prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu ostvaruju osobe iz članka 36. stavka 3. i stavka 4. Zakona, kao i drugo važno za priznavanje prava na financijsku potporu, regulirat će se uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 47. ovoga Zakona.“

Članak 17.

U članku 45. broj: „3“ zamjenjuje se brojem: „4“.

Članak 18.

U članku 47. na kraju teksta briše se točka i dodaje novi tekst koji glasi: “i uvjete i način ostvarenja prava na dodjelu i korištenje stanova u javnom najmu koji su u vlasništvu Republike Hrvatske.”

Članak 19.

Članak 49. mijenja se i glasi:

„Vlada Republike Hrvatske uredbom će prenijeti pravo upravljanja stanovima i kućama u vlasništvu Republike Hrvatske, a na upravljanju – Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane Republike hrvatske, Ministarstva pravosuđa, Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama, Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, Agencije za upravljanje državnom imovinom, Hrvatskih željeznica, Hrvatskih šuma, Hrvatskih voda, Hrvatske elektroprivrede, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, a na koje stanove se ne odnose odredbe Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i koriste ih osobe iz članka 36. ovog Zakona, na Ministarstvo.“

Članak 20.

U članku 51. riječi „Hrvatskog fonda za privatizaciju“ zamjenjuju se riječima „tijela nadležnog za upravljanje državnom imovinom“

Članak 21.

U članku 52. riječi „koji im je ustupila Agencija“ se zamjenjuju riječima „koje im je ustupilo tijelo nadležno“

Članak 22.

U članku 57. stavku 1. iza riječi „i njihova djeca“ dodaje se zarez i riječi: “djeca umrlih HRVI iz Domovinskog rata“, a broj „5.“ se zamjenjuje brojem „8.“.

Članak 23.

U članku 59. stavku 2. riječi „Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva“ se zamjenjuju riječima „ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje“, a u stavku 3. riječi „ministar zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva“ se zamjenjuju riječima „ministar nadležan za poslove prostornog uređenja“.

Članak 24.

U članku 73. stavku 3. riječ „konačnim“ zamjenjuje se riječju „izvršnim“.

Članak 25.

U članku 76. stavku 1. točka 2. mijenja se i glasi:

„2. djeca, posvojenici i pastorčad do navršene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovitog školovanja, ali najkasnije do navršene 26. godine života, a ako su nesposobna za privređivanje, dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života, odnosno za vrijeme redovitog školovanja prije navršene 26. godine života. Ako je školovanje prekinuto zbog bolesti, pravo na obiteljsku invalidninu ove osobe mogu koristiti i za vrijeme trajanja bolesti do navršene 26. godine života, a nakon toga najviše još za onoliko vremena koliko su zbog bolesti izgubile od redovitog školovanja, ako je redovito školovanje nastavljeno prije 26. godine života.“

Točka 3. briše se.

Dosadašnja točka 4. postaje točka 3., mijenja se i glasi:

„3. djeca koja završe redovito trogodišnje srednjoškolsko obrazovanje, a nastave školovanje u četvrtom razredu u redovitom školovanju ili po programu za obrazovanje odraslih, zadržavaju to pravo ako nisu zaposleni“.

Članak 26.

U članu 80. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Pravo na povećanu obiteljsku invalidninu ima i dijete smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja. „

Članak 27.

U članku 87. dodaju se novi stavci 2., 3., 4. i 5. koji glase:

„(2) Pravo na puni mjesečni iznos opskrbe udovice umrlog HRVI iz Domovinskog rata mogu ostvariti pod uvjetima:

1. da im je pravomoćnim rješenjem odbijen zahtjev za priznavanje prava na obiteljsku mirovinu temeljem Zakona o mirovinskom osiguranju,

2. da pravo na obiteljsku mirovinu temeljem Zakona o mirovinskom osiguranju nije priznato djeci umrlog HRVI iz Domovinskog rata,

3. da je udovica u trenutku smrti HRVI iz Domovinskog rata imala navršenih 45. godina života,

4. da je nezaposlena i da nema druge redovite prihode iz članka 97. ovoga Zakona mjesečno veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

(3) Pravo iz stavka 2. ovoga članka udovica može koristiti najduže do navršene 50. godine života.

(4) Udovac umrle HRVI iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na puni mjesečni iznos opskrbe ako ispunjava uvjete iz stavka 2. točke 1. do 4. ovoga članka.

(5) Na postupak po zahtjevu za priznavanje prava na opskrbninu i sve drugo važno za ostvarivanje prava na opskrbninu iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odgovarajuće

odredbe ovoga Zakona kojima je propisano pravo na opskrbninu osobama iz članka 87. stavak 1. ovoga Zakona.

Članak 28.

U članku 88. stavku 1. iza riječi „iz članka 87.“ dodaju se riječ i broj: „stavka 1.“.

U stavku 1., točki 8., na kraju rečenice, točka se zamjenjuje zarezom i dodaju se nove točke 9. i 10. koje glase:

„9. da nisu temeljem rješenja nadležnog tijela smješteni u dom socijalne skrbi ili u zdravstvenu ustanovu ili da nisu smješteni u udomiteljsku obitelj,

10. da nisu na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora.“

Članak 29.

U članku 91. stavku 5. riječi „po različitim osnovama“ brišu se.

Članak 30.

U članku 99. stavku 2. broj „5.“ zamjenjuje se brojem „8.“.

Članak 31.

Iza članka 101. ovoga Zakona podnaslov „5. PREDNOST PRI SMJEŠTAJU U UMIROVLJENIČKE DOMOVE“ mijenja se i glasi:“ PREDNOST PRI SMJEŠTAJU U DOMOVE SOCIJALNE SKRBI“

Članak 32.

Članak 102. mijenja se i glasi:

„Roditelji, udovica ili udovac smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata sa 100% oštećenja organizma I. skupine do 80% oštećenja organizma imaju prednost pri smještaju u domove socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb.“

Članak 33.

Iza članka 103. ovoga Zakona podnaslov „7. OSIGURANJE TROŠKOVA POGREBA UZ ODAVANJE VOJNE POČASTI“ mijenja se i glasi:“ OSIGURANJE TROŠKOVA POGREBA UZ ODAVANJE VOJNE POČASTI I ODRŽAVANJE GROBNIH

MJESTA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU SMRTNO STRADALI U OBRANI SUVERENITETA REPUBLIKE HRVATSKE I ZATOČENIH ILI NESTALIH HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU EKSHUMIRANI I IDENTIFICIRANI“

Članak 34.

U članku 104. iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. , 4., 5. i 6. koji glase:

„(3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su smrtno stradali u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i zatočeni ili nestali hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su ekshumirani i identificirani, su povijesno značajne osobe u smislu Zakona o grobljima („Narodne novine“, broj 19/98.).

(4) Obveznici održavanja grobnih mjesta povijesno značajnih osoba iz stavka 3. ovoga članka su jedinice lokalne samouprave koje se vlasnici groblja u kojima se nalaze grobna mjesta povijesno značajnih osoba iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Obveza održavanja grobnih mjesta povijesno značajnih osoba iz stavka 3. ovoga članka odnosi se na grobna mjesta povijesno značajnih osoba iz stavka 3. ovoga članka iza kojih nema živih nasljednika.

(6) Jedinice lokalne samouprave - vlasnici groblja dužni su do kraja mjeseca siječnja tekuće godine izvijestiti Ministarstvo o grobnim mjestima povijesno značajnih osoba iz stavka 3. ovoga članka koja su preuzeli na održavanje u prethodnoj kalendarskoj godini. Izvješće sadrži: ime i prezime, datum i godinu pokopa, oznaku grobnog mjesta, reda, polja i grobnog mjesta za svaku povijesno značajnu osobu iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 35.

U članku 108. stavku 1. točki 3. broj „37.“ se zamjenjuje brojevima i riječju „36. stavak 4.“, a točka 11. se briše.

Dosadašnje točke 12., 13., 14., i 15. postaju točke 11., 12., 13. i 14.

Točka 15. koja postaje točka 14. mijenja se i glasi:

„14. o načinu prikupljanja, vođenju i ažuriranju podataka u Jedinstvenom registru hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: Registar branitelja), a osobito o tehničkim, sigurnosnim i organizacijskim uvjetima za objavu i javno pretraživanje popisa hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz Registra branitelja, kao i o drugom važnom za Registar branitelja,“

iza točke 15. dodaje se točka 16. koja glasi:

„16. o uvjetima, načinu i postupku priznavanja prava na jednokratnu novčanu pomoć, a osobito o kriterijima za utvrđivanje iznosa za dodjelu jednokratne novčane pomoći,“

U stavku 2. „i 12.“ se briše.

Članak 36.

U članku 109. dodaju se novi stavci 2. i 3., koji glase:

(2) Osnova za priznavanje prava iz ovoga Zakona, uz ispunjenje drugih uvjeta propisanih Zakonom, je potvrda o statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, koja ne može biti starija od 6 mjeseci u trenutku podnošenja zahtjeva.

(3) Odredba stavka 2. ovog članka ne odnosi se na priznavanje prava iz ovoga Zakona osobama iz članka 3. stavka 2. i članka 4. stavka 2. Zakona.

Članak 37.

Iza članka 109. dodaje se podnaslov i novi članci 109.a, 109.b, 109.c i 109.d koji glase:

„JEDINSTVENI REGISTAR HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA

Članak 109.a

(1) Registar branitelja je službena evidencija svih osoba koje na osnovi odredbe članka 2. ovoga Zakona imaju priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(2) Službena evidencija iz stavka 1. ovoga članka vodi se temeljem službenih podataka Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova, koje su Ministarstvu dužni dostavljati po službenoj dužnosti.

(3) Dostavljeni službeni podaci iz stavka 2. ovoga članka sadrže osobne podatke i klasificirane podatke o ratnom putu koji se mogu dalje obrađivati sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnih zakona koji reguliraju područje zaštite osobnih podataka i zaštite tajnosti podataka.

Članak 109b.

(1) Registar branitelja sastoji se od dva dijela: općeg i posebnog.

(2) U opći se dio unose osobni podaci o hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata: ime, prezime, ime jednog roditelja, datum i mjesto rođenja, spol, mjesto prebivališta i adresa stanovanja.

(3) U posebni se dio unose klasificirani podaci o ratnom putu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i to:

- naziv postrojbe kojoj je pripadao tijekom Domovinskog rata
- razdoblje sudjelovanja u Domovinskom ratu
- status dragovoljca iz Domovinskog rata
- pripadnost borbenom ili neborbenom sektoru.

(4) Ministarstvo će podatke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka ažurirati sukladno podacima dostavljenim iz Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova

Članak 109c.

(1) U svrhu jačanja digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i promicanja vrijednosti Domovinskog rata, kao i jačanja časti i ugleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, Ministarstvo će učiniti javno dostupnim u elektroničkom obliku popis hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz Registra branitelja, sa slijedećim podacima:

- ime, ime jednog roditelja, prezime, godina rođenja i mjesto rođenja
- ukupno razdoblje sudjelovanja u Domovinskom ratu
- pripadnost borbenom ili neborbenom sektoru
- pripadnost MUP-u ili MORH-u
- uz izričitu privolu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i svi ostali podaci iz Registra branitelja

(2) U slučaju postojanja dvaju ili više osoba s istim imenom, istim imenom roditelja i istim prezimenom, istom godinom i mjestom rođenja, biti će dostupan i dan i mjesec rođenja

(3) Popis hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata iz stavka 1. ovoga članka bit će dostupan po abecednom redu prezimena, imena.

(4) Ministarstvo je voditelj zbirke osobnih podataka iz Registra branitelja .

Članak 109d.

Osim svrhe iz članka 109c. ovoga Zakona, podaci iz Registra branitelja upotrijebiti će se i u slijedeće svrhe:

- za potrebe upravnih postupaka koje vodi Ministarstvo
- u druge svrhe predviđene zakonom."

Članak 38.

U članku 117. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Bračni i izvanbračni drug iz članka 6. ovoga Zakona, stupanjem u brak ili izvanbračnu zajednicu ne gubi prava iz ovoga Zakona koja su ostvarena priznavanjem statusa člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrloga HRVI iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine.“

Članak 39.

U članku 122. stavku 1. riječi „Nadležno upravno tijelo“ zamjenjuju se riječima „Nadležni ured državne uprave“.

Iza alineje 7. dodaje se nova alineja 8. koja glasi:

„- o pravu na jednokratnu novčanu pomoć iz članka 74. ovoga Zakona“.

Dosadašnja alineja 8. postaje alineja 9.

Iza stavka 5. dodaju se novi stavci 6. i 7. koji glase:

„(6) U cilju očuvanja i zaštite digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u društvu i prevladavanje /ublažavanje/ posljedica Domovinskog rata, Ministarstvo provodi slijedeće programe i projekte:

- Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata
- Program liječenja HRVI 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori
- Program za poboljšanje kvalitete življenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
- Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja
- Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom
- Projekt sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu
- Projekt sufinanciranja troškova pripremnih tečajeva za upis na visoka učilišta
- Program potpora projektima udruga proisteklim iz Domovinskog rata

(7) Uvjete i kriterije za provođenje programa i projekata iz stavka 6. ovog članka donosi ministar.

Članak 40.

Članak 123. stavak 1. točka 8. mijenja se i glasi:

8. Medicinska dokumentacija da je samoubojstvo hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske je dokumentacija izdana od zdravstvene ustanove, liječničke ordinacije ili načelnika ratnog saniteta postrojbe koja potječe iz vremena njegovog sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili iz razdoblja prestanka sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske do počinjenja samoubojstva, a u nedostatku medicinske dokumentacije drugi dokazi koje zatraži Liječničko povjerenstvo iz članka 127. Zakona.

Članak 41.

Iza članka 143. dodaju se novi članci 143.a, 143.b i 143.c koji glase:

Članak 143. a

(1) Upravni postupak po zahtjevu stranke za upis u službenu evidenciju iz članka 109. točka 1. i 2. ovoga Zakona vode Ministarstvo obrane, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova, i o tome donose rješenje.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka će se uvažiti ukoliko u evidencijama postrojbe postoje podaci o razdoblju ili razdobljima sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za podnositelja zahtjeva.

Članak 143. b

(1) Upravni postupak po službenoj dužnosti za brisanje iz službene evidencije o priznatim statusima hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 109. točka 1. i 2. ovoga Zakona vode Ministarstvo obrane, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova i o tome donose rješenje.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- ako nisu postojale činjenice potrebne za upis u službenu evidenciju ili,
- ako je upis u službenu evidenciju ostvaren na temelju netočnih podataka.

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 143.c

(1) Upravni postupak po službenoj dužnosti ili po zahtjevu stranke za ispravak svih podataka iz Registra branitelja vode Ministarstvo obrane, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova i o tome donose rješenje.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- ako je upis u službenu evidenciju ostvaren na temelju pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja ili
- ako je upis u službenu evidenciju ostvaren na temelju netočnih podataka.“

Članak 42.

U članku 144. stavku 2. riječ „konačno“ zamjenjuje se riječju „izvršno“.

Članak 43.

Iza teksta: „GLAVA XII.“, podnaslov: “KAZNENE ODREDBE“ mijenja se i glasi: „PREKRŠAJNE ODREDBE“.

Članak 44.

U članku 145. stavku 1., točka 2. mijenja se i glasi:

„2. Tijela sudbene vlasti, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne samouprave, ako ne postupe prema odredbi članka 23. stavka 7. ovoga Zakona“.

Iza točke 2. dodaju nove točke 3. i 4. koje glase:

„3. Tijela sudbene vlasti, javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija i Grad Zagreb, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i

pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba, ako ne postupe prema odredbi članka 35. stavka 1. ovoga Zakona.

4. Tijela sudbene vlasti, javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija i Grad Zagreb, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba, ako ne postupe prema odredbi članka 35. stavcima 15. i 20. ovoga Zakona.“

Dosadašnja točka 3. postaje točka 5.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Odgovorne osobe u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 kuna do 15.000,00 kuna ako ne postupe prema odredbi članka 35. stavcima 1., 11. i 13. ovoga Zakona.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 45.

U članku 146.točci 1. riječi „umirovljeničke domove“,zamjenjuju se riječima:“domove socijalne skrbi“, a točka 2. se briše.

Dosadašnje točke 3. i 4. postaju točke 2. i 3.

Članak 46.

Iza članka 158. dodaje se novi članci 158.a i 158. b. koji glase:

„Članak 158a.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će *u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, odnosno do osiguranja sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske*, po službenoj dužnosti, svim korisnicima najniže mirovine iz članka 31. ovoga Zakona kojima je ta mirovina određena do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, s danom stupanja na snagu ovoga Zakona ponovno odrediti najnižu mirovinu sukladno odredbama ovoga Zakona i donijeti novo rješenje ako je za zatečenog korisnika najniže mirovine mjesečni iznos najniže mirovine po ovom Zakonu povoljniji od iznosa najniže mirovine koju prima i ako ispunjava uvjete za ostvarivanje najniže mirovine važeće u vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona“.

alternativa:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će *do 31. prosinca 2013. godine, odnosno do osiguranja sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske*, po službenoj dužnosti, svim korisnicima najniže mirovine iz članka 31. ovoga Zakona kojima je ta mirovina

određena do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, s danom stupanja na snagu ovoga Zakona ponovno odrediti najnižu mirovinu sukladno odredbama ovoga Zakona i donijeti novo rješenje ako je za zatečenog korisnika najniže mirovine mjesečni iznos najniže mirovine po ovom Zakonu povoljniji od iznosa najniže mirovine koju prima i ako ispunjava uvjete za ostvarivanje najniže mirovine važeće u vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona“.

Članak 158 b.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona ukidaju se rješenja koja nisu izvršena u upravnom postupku najmanje pet godina prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a donesena su u postupku priznavanja prava na: osobnu invalidninu, posebni doplatak, doplatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski doplatak, status HRVI iz Domovinskog rata, obiteljsku invalidninu, novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, uvećanu obiteljsku invalidninu, povećanu obiteljsku invalidninu, novčanu naknadu u iznosu povećane obiteljske invalidnine, novčanu naknadu u iznosu uvećane obiteljske invalidnine, status člana obitelji poginulog hrvatskog branitelja, status člana obitelji nestaloga ili zatočenog hrvatskog branitelja."

Članak 47.

Povijesno značajne osobe iz članka 104. stavak 3. ovoga Zakona čija su posmrtni ostaci iz grobnih mjesta uklonjeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona temeljem članka 14. Zakona o grobljima („Narodne novine“, broj 19/98.), vlasnici groblja su obvezni ponovo pokopati u odgovarajuće grobno mjesto s odgovarajućim natpisom na grobnom mjestu o trošku vlasnika groblja u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 48.

(1) Pravilnike iz članka 108. stavak 1. ovoga Zakona ministar branitelja donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbe iz članaka 47., 60. stavka 9. i 74. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Do donošenja provedbenih propisa iz stavka 1. i 2. ovoga članka primjenjivati će se provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine" broj 174/04., 92/05., 02/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10. i 55/11.)

Članak 49.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga Sabora da utvrdi i objavi pročišćeni tekst Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Članak 50.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI („NARODNE NOVINE“, broj 174/04, 92/05, 02/07, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10 i 55/11) KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Članak 2.

(1) Hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je osoba koja je kao dragovoljac i pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske (ZNG, Hrvatske vojske, Ministarstva obrane, Policije, Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatskih obrambenih snaga (HOS-a) te pripadnik naoružanih odreda Narodne zaštite koji je u njima proveo najmanje 5 mjeseci do 24. prosinca 1991. godine), organizirano sudjelovala u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti, odnosno suvereniteta Republike Hrvatske u bilo kojem razdoblju Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: hrvatski branitelj iz Domovinskog rata).

(2) Pod sudjelovanjem u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno vrijeme neposredne ugroženosti suvereniteta Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: obrana suvereniteta Republike Hrvatske), u smislu stavka 1. ovoga članka, podrazumijeva se oružani otpor agresoru i djelovanje u izravnoj svezi s tim otporom (odlazak u postrojbu, na borbeni položaj i povratak te obuka i priprema za odlazak na bojište) u vremenu od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.

(3) Dragovoljac iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je sudjelovao u obrani njezina suvereniteta najmanje 100 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 15. siječnja 1992.

(4) Dragovoljac iz Domovinskog rata je i hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je sudjelovao u obrani njezina suvereniteta najmanje 30 dana u razdoblju od 5. kolovoza 1990. do 15. siječnja 1992. ukoliko:

- nije imao obvezu sudjelovanja u pričuvnom sastavu ili
- nije regulirao obvezu služenja vojnog roka.

(5) Dragovoljac iz Domovinskog rata je i smrtno stradali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata koji je poginuo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili je ubijen prilikom zatočenja ili u neprijateljskom logoru u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji je umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, koji je umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i koji je izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske do 15. siječnja 1992. godine, ako je njegovo sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske započelo najkasnije 08. listopada 1991. godine u slučajevima iz stavka 3. ovoga članka, odnosno ako je njegovo sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske započelo najkasnije 16. prosinca 1991. godine u slučajevima iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz stavka 1. ovoga članka dokazuje se potvrdom Ministarstva obrane, odnosno Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 3.

(1) Smrtno stradali hrvatski branitelj iz Domovinskog rata je hrvatski branitelj koji je:

1. poginuo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata u razdoblju utvrđenom člankom 2. stavkom 2. ovoga Zakona.
2. ubijen prilikom zatočenja ili u neprijateljskom logoru,

3. umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a najkasnije do 31. prosinca 1997.

4. umro od posljedica bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske najkasnije do 31. prosinca 1997., a nakon toga roka uzročna veza između smrti i sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske utvrđuje se u postupku vještačenja propisanim člankom 123. stavkom 1. točkom 8. ovoga Zakona

5. izvršio samoubojstvo kao posljedicu psihičke bolesti uzrokovane sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

6. umro od posljedica rane ili ozljede zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a do smrti je bio priznati HRVI. I. skupine s pravom na doplatak na njegu i pomoć druge osobe

(2) Smrtno stradalim osobama u obrani suvereniteta Republike Hrvatske smatraju se i pripadnici medicinskog osoblja, ratni izvjestitelji, pripadnici vatrogasnih postrojbi, pomorci, članovi posada brodova trgovačke mornarice i druge osobe koje su po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u Domovinskom ratu u obavljanju vojnih ili drugih dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske poginule, ubijeni prilikom zatočenja ili u neprijateljskom logoru ili umrli od posljedica rane ili ozljede zadobivene pri obavljanju tih dužnosti.

Članak 5.

(1) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: HRVI iz Domovinskog rata) je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kojem je organizam oštećen najmanje 20% zbog rane ili ozljede koju je zadobio u obrani suvereniteta Republike Hrvatske odnosno kao zatočenik u zatvoru ili neprijateljskom logoru u Domovinskom ratu. Smatra se da je oštećenje organizma zatočenika u neprijateljskom logoru na toj osnovi najmanje 20% trajno.

(2) HRVI iz Domovinskog rata je i hrvatski branitelj iz Domovinskog rata kojem je organizam oštećen najmanje 20% zbog bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u Domovinskom ratu.

(3) Prava HRVI iz Domovinskog rata utvrđena ovim Zakonom ostvaruje i osoba (medicinsko osoblje, ratni izvjestitelji, pripadnici vatrogasnih postrojbi, pomorci, članovi posade brodova trgovačke mornarice i druga osoba) kojoj je organizam oštećen za najmanje 20 % zbog rane ili ozljede koju je zadobila pri obavljanju vojnih ili drugih dužnosti po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u Domovinskom ratu ili kao zatočenik u neprijateljskom logoru u Domovinskom ratu.

(4) HRVI iz Domovinskog rata je i stranac kojem je kao hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata organizam oštećen najmanje 20% zbog rane ili ozljede koju je zadobio u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili kao zatočenik u neprijateljskom logoru ili zbog bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

Članak 6.

(1) Članovima obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, prema ovome Zakonu, smatraju se bračni drug, djeca rođena u braku ili izvan braka, posvojena djeca i pastorčad (članovi uže obitelji), roditelji, očuh, maćeha i posvojitelj.

(2) Članom uže obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja prema ovome Zakonu smatra se i izvanbračni drug koji je s hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata do njegove smrti, zatočenja ili nestanka živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine.

(3) Status izvanbračne zajednice iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se u izvanparničnome sudskom postupku.

(4) Prednost u ostvarivanju prava između članova obitelji iz stavka 1. i 2. ovoga članka utvrđuje se prema propisima o nasljeđivanju. Članovi obitelji iz istoga nasljednog reda ostvaruju pravo prema međusobnom sporazumu. Ako se sporazum ne postigne, prednost u ostvarivanju prava ima član obitelji iz istoga nasljednog reda koji je s hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata živio u zajedničkom kućanstvu.

(5) Očuh i maćeha ostvaruju prava prema ovome Zakonu ako su hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata uzdržavali ili je hrvatski branitelj njih uzdržavao najmanje pet godina prije smrti.

(6) Pastorak je osoba koja nema živoga jednog od roditelja ili su roditelju oduzeta roditeljska prava pravomoćnom presudom suda, a hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ga je uzdržavao najmanje godinu dana prije smrtnog stradavanja, zatočenja ili nestanka .

Članak 10.

(1) Ne mogu ostvariti prava iz ovoga Zakona osobe koje su oštećenja organizma zadobile kao pripadnici, pomagači ili suradnici neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi kao i osobe koje su osuđene pravomoćnom sudskom presudom zbog sudjelovanja u neprijateljskim vojnim i paravojnim postrojbama ili zbog ugrožavanja ustavnog poretka i sigurnosti Republike Hrvatske, kao ni članovi njihovih obitelji.

(2) Prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu ostvariti ni osobe koje su se u Domovinskom ratu same ranile radi izbjegavanja vojne obveze, niti osobe za koje je u odgovarajućem postupku utvrđeno da su samovoljno ili bez dopuštenja nadležnog zapovjednika napustile postrojbu u bilo kojem razdoblju ili se nisu odazvale mobilizaciji.

(3) Zapreke iz stavka 1. i 2. ovoga članka odnose se i na priznavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Članak 31.

(1) Korisniku invalidske ili obiteljske mirovine koji je dijelom ili u cijelosti ostvario mirovinu prema odredbama ovoga Zakona, a mirovina je manja od najniže mirovine odredit će se najniža mirovina prema stavku 4. ovoga članka Zakona.

(2) Korisniku starosne ili invalidske mirovine, hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata kao i korisniku obiteljske mirovine iza smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji je ostvario mirovinu prema općem propisu, a mirovina je manja od najniže mirovine odredit će se najniža mirovina prema stavku 4. ovoga članka Zakona.

(3) Hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata koji je navršio 65 godina starosti (muškarac) odnosno 60 godina starosti (žena), a ne ispunjava uvjete mirovinskog staža za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, izuzetno od odredbi stavka 1. i 2. ovoga članka, pripada pravo na mirovinu u visini najniže mirovine određene prema odredbi stavka 4. ovoga članka.

(4) Najniža mirovina pripada korisniku mirovine iz stavka 1. i 5. ovoga članka, osobama iz stavka 2. ovoga članka i hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka ako oni, odnosno osobe temeljem kojih izvide pravo na najnižu mirovinu imaju priznato sudjelovanje u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u najmanjem trajanju od 100 dana, a

određuje se od osnovice koja iznosi 45% prosječne neto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, u godini koja prethodi godini ostvarivanja prava, a prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

(5) Najniža mirovina određena prema stavku 1. ovog članka korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti priznate prema članku 15. ovoga Zakona određuje se uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 80. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(6) Najniža mirovina određena prema stavku 2. ovog članka određuje se uz primjenu polaznog faktora iz članka 78. i mirovinskog faktora iz članka 80. Zakona o mirovinskom osiguranju

(7) HRVI iz Domovinskog rata, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i drugim osobama iz ovoga članka ne pripada pravo na najnižu mirovinu ako su oni, odnosno osobe temeljem kojih izvide pravo na najnižu mirovinu u Registru hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata evidentirani kao pripadnici neborbenog sektora.

(8) Najniža mirovina određena prema stavku 1. i 2. ovoga članka kao i mirovina priznata prema stavku 3. ovoga članka ne pripada korisniku mirovine za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti.

Članak 35.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti te druga tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna su prilikom zapošljavanja službenika i namještenika dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom ukoliko ispunjava tražene uvjete iz natječaja, odnosno oglasa i to slijedećim redoslijedom:

- djetetu smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez obaju roditelja,
- HRVI iz Domovinskog rata,
- članu obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata,
- dragovoljcu iz Domovinskog rata,
- hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata.

(2) Javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, obvezne su prilikom zapošljavanja dati prednost osobi iz stavka 1. ovoga članka, po utvrđenom redoslijedu, ukoliko ispunjava tražene uvjete iz natječaja odnosno oglasa.

(3) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba iz stavka 1. ovoga članka koja ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava, dužna je uz prijavu, odnosno ponudu na natječaj priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i rješenje o priznatom statusu, odnosno potvrdu o priznatom statusu iz koje je vidljivo spomenuto pravo te dokaz da je nezaposlena.

(4) Provedbu odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka nadzire nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u svezi sa zapošljavanjem.

(5) Osoba koja ne bude primljena u tijelo državne uprave, tijelo sudbene vlasti ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ukoliko smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju da bi ostvarila navedeno pravo obvezna je podnijeti prigovor na rješenje o prijamu.

(6) Po konačnosti rješenja o prijamu iz stavka 5. ovoga članka ili po proteku roka od petnaest dana od dana podnošenja prigovora protiv tog rješenja, osoba koja ocijeni da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju, može u narednih petnaest dana podnijeti zahtjev upravnoj inspekciji za provedbu nadzora.

- (7) Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva za nadzor obavijestiti donosioca rješenja o prijemu o pokretanju postupka nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.
- (8) Donositelj rješenja o prijemu – čelnik tijela ne može donijeti rješenje o postavljenju na radno mjesto izabranog kandidata do okončanja postupka nadzora.
- (9) Rješenje o postavljenju (rasporedu) donijeto prije okončanja postupka nadzora upravna inspekcija proglasit će ništavnim.
- (10) Upravna inspekcija po provedbi nadzora ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti rješenjem poništiti rješenje o prijemu u državnu službu. Protiv tog rješenja može se voditi upravni spor.
- (11) Ukoliko upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijama nije izvršena povreda prava, izvijestit će podnositelja zahtjeva za nadzor i čelnika tijela o rezultatima provedenoga upravnog nadzora.
- (12) Osoba iz stavka 1. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju, a radni odnos se zasniva sklapanjem ugovora o radu, može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora, najkasnije u roku 15 dana od zasnivanja radnog odnosa.
- (13) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev podnositelja u roku od 30 dana od dana zaprimanja, a ukoliko zbog složenosti postupka utvrđivanja odlučnih činjenica nije u mogućnosti donijeti rješenje u navedenom roku, donijeti će ga u najkraćem mogućem roku.
- (14) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavka 1. ovoga članka, rješenjem će utvrditi da sklopljeni ugovor o radu zbog toga nema pravnog učinka od dana pravomoćnosti toga rješenja.
- (15) Povreda prava prednosti pri zapošljavanju koja je utvrđena pravomoćnim rješenjem iz stavka 14. ovoga članka predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.
- (16) Prednost pri zapošljavanju iz stavka 1. ovoga članka ne mogu ostvariti osobe iz stavka 1. ovoga članka kojima je radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao njihovom krivnjom.

Članak 36.

- (1) Pravo na stambeno zbrinjavanje, prednost pri stambenom zbrinjavanju te mogućnost kupnje stanova uz obročnu otplatu pod pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate imaju osobe utvrđene ovim Zakonom ako nemaju riješeno stambeno pitanje ili je riješeno na neodgovarajući način odnosno ako 10 godina neprekidno prebivaju u obiteljskoj kući ili stanu u državnom vlasništvu ili vlasništvu jedinica lokalne samouprave.
- (2) Pravo na stambeno zbrinjavanje ostvaruje se dodjelom stambenog kredita za kupnju stana ili kuće, odnosno izgradnju kuće ili stana, za razliku u površini, za nadogradnju, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, za poboljšanje uvjeta stanovanja, te mogućnošću kupnje stanova uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate.
- (3) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita odnosno mogućnost kupnje stana uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate imaju:
- 1.) članovi obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
 - 2.) članovi obitelji zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.
 - 3.) HRVI iz Domovinskog rata od I. do X. skupine.

(4) HRVI iz Domovinskog rata 100% I skupine koji se kreću isključivo u invalidskim kolicima stambeno se zbrinjavaju po posebnom Programu Vlade izgradnjom kuće s posebnom prilagodbom.

(5) Prednost pri ostvarivanju prava na stambeno zbrinjavanje između članova obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se prema propisima o nasljeđivanju, na način da članovi obitelji istoga nasljednog reda ostvaruju pravo prema međusobnom sporazumu, s time da to pravo može ostvariti samo jedan član obitelji. Ako se sporazum ne postigne pravo na stambeno zbrinjavanje ima član obitelji koji je imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim u vrijeme stradanja.

(6) Iznimno od odredbe stavka 5. ovoga članka ako je u pitanju roditelj smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji nije stambeno zbrinut može mu se dati stan u najam s pravom na zaštićenu najamninu do njegove smrti, ali bez prava otkupa.

(7) Djeca smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu ako su u trenutku podnošenja zahtjeva bili mlađi od 15 godina, odnosno ne stariji od 26 godina i ako su na redovnom školovanju.

(8) Pravo na stambeno zbrinjavanje imaju i članovi uže obitelji u slučaju smrti HRVI iz Domovinskog rata, ako su imali zajedničko prebivalište s umrlim u trenutku njegove smrti, s time da to pravo ostvaruju zajedno.

(9) Pravo na stambeno zbrinjavanje korisnici prava ostvaruju na temelju pravomoćnog rješenja o trajno utvrđenom statusu.

Članak 37.

Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita ostvaruje se ako osoba iz članka 36. ovoga Zakona nema sljedeće zapreke za ostvarivanje istog:

- ako ima u vlasništvu odgovarajući stan ili kuću
- ako takav stan ili kuću koristi u svojstvu zaštićenog najamoprimca na neodređeno vrijeme
- ako je imala stan ili kuću u vlasništvu koju je prodala, darovala, zamijenila ili na drugi način otuđila nakon početka Domovinskog rata
- ako je na temelju Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo to isto pravo ustupila drugom stanaru i na navedeni način tom drugom stanaru omogućila kupnju stana po povoljnijim uvjetima
- ako je drugom ustupila ili diobenim ugovorom zamijenila svoj nasljedni dio kuće ili stana za drugo stvarno pravo prema propisima o nasljeđivanju,
- ako je stambeno zbrinuta putem Zakona o obnovi na način da je obnovljena kuća ili stan bila IV., V. ili VI. kategorija oštećenja, a na istoj su navedene I. – V. faza obnove
- ako je stambeno zbrinuta dodjelom stana, odnosno stambenog kredita prema ranije važećem Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.
- ako je stambeno zbrinuta putem Zakona o područjima posebne državne skrbi darovanjem kuće ili stana u državnom vlasništvu, darovanjem građevinskog materijala za popravak, obnovu i nadogradnju odnosno izgradnju obiteljske kuće ili stana.

Članak 38.

(1) Osobe iz članka 36. stavka 3. ovoga Zakona koje ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita to pravo ostvaruju sljedećim redoslijedom:

1. djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, te ostali članovi obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma od 100% I i II skupine

2. HRVI iz Domovinskog rata prema stupnju oštećenja organizma (od 90% do 50%)

3. HRVI iz Domovinskog rata prema stupnju oštećenja organizma (od 40% do 20%).

(2) Stambeno zbrinjavanje osigurat će se prema raspoloživim sredstvima, a pod istim se podrazumijevaju financijska sredstva, odnosno kuće i stanovi u državnom vlasništvu koja kao i koje za stambeno zbrinjavanje stradalnika Domovinskog rata osigurava Republika Hrvatska, te jedinice lokalne samouprave koje osiguravaju sredstva za odgovarajuće građevinsko zemljište, uređenje komunalne infrastrukture i priključke na infrastrukture, odnosno podmirenje troškova koji se odnose na infrastrukturu i priključke kao i troškove komunalnog doprinosa.

(3) Osobe koje ostvare pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita, stambeni kredit mogu koristiti:

- za kupnju stana izgrađenog u organiziranoj izgradnji ili
- za kupnju stana u vlastitoj organizaciji ili
- za izgradnju kuće ili
- za kupnju korištenog stana ili kuće u vlasništvu Republike Hrvatske ili
- za razliku u površini odnosno za nadogradnju stana ili kuće ili
- za nastavak izgradnje i dovršenje kuće
- za poboljšanje uvjeta stanovanja.

(4) Stan odnosno kuća stečena na način propisan u stavku 2. ovog članka u osobnom je vlasništvu nositelja prava osim u slučaju ako su pravo stekli članovi obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i u tom slučaju su stečene nekretnine suvlasništvo članova obitelji i ne mogu se otuđiti dok su članovi obitelji malodobni.

Članak 39.

(1) Organizirana izgradnja provodi se putem Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, a u suradnji sa Ministarstvom mora, turizma, prometa i razvitka, sukladno poslovima iz njihova djelokruga utvrđenim Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave.

(2) Organizirana izgradnja provodi se prema mjestu prebivališta korisnika u vrijeme stradanja odnosno u mjestu u kojem korisnik prava ima prebivalište neprekidno 5 godina od 1991. godine ili je u tom mjestu boravio kao prognanik neprekidno 5 i više godina i pismenom izjavom pod materijalnom i kaznenom odgovornošću iskazao da se u tom mjestu želi trajno nastaniti jer ga za to vežu obiteljske i druge prilike.

(3.) Građevinsko zemljište i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju ustupaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi program organizirane izgradnje.

Jedinice lokalne samouprave mogu ostvariti povrat sredstava za ustupljeno građevinsko zemljište i komunalno opremanje od jedinice lokalne samouprave u kojoj korisnik stambenog zbrinjavanja iz ovoga Zakona ima prebivalište.

(4) Jedinice lokalne samouprave mogu provoditi izgradnju objekata za potrebe osoba iz članka 36. stavka 3. ovoga Zakona na području te lokalne samouprave i mimo redoslijeda utvrđenog člankom 38. stavkom 1. ovoga Zakona ako korisnici stambenog kredita imaju prebivalište na tom području.

Članak 40.

(1) Jedinice lokalne samouprave dužne su, u slučaju kad osoba iz članka 36. ovoga Zakona koristi stambeni kredit za izgradnju obiteljske kuće u mjestu prebivališta sukladno članku 39. stavku 2. ovoga Zakona, ustupiti bez naknade građevinsko zemljište i komunalno opremanje.

(2) Pravo na komunalno opremanje stambenog objekta imaju i osobe iz članka 36. ovoga Zakona ako ostvaruju pravo na dodjelu stambenog kredita za poboljšanje uvjeta stanovanja na istome stambenom objektu, kao i osobe koje nisu podnijele zahtjev za stambeno zbrinjavanje, ako se u posebnom postupku utvrdi da bi imale to pravo, o čemu Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izdaje odgovarajuću potvrdu.

(3) U komunalno opremanje građevinskog zemljišta iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se:

- uređenje pristupne ceste, javne rasvjete i okoliša potrebnih za korištenje građevine izgrađene na ustupljenom zemljištu

- priključci i mreža za osiguranje priključka i elektro priključak, priključak na vodovod i odvodnju, instalacije DTK (distributivne telefonske kanalizacije) te ako na tom području postoji medij za grijanje – plin i/ili toplovod

(4) Jedinice lokalne samouprave dužne su u slučaju iz stavka 1. i 2. ovog članka snositi i troškove komunalnog doprinosa odnosno povrat istih za odgovarajuću BRP (bruto razvijenu površinu).

Članak 41.

(1) Sredstva za stambeno zbrinjavanje osoba koje ostvaruju prava na dodjelu stambenog kredita osigurat će se u državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne samouprave ili u vrijednosti kuća i stanova u vlasništvu Republike Hrvatske.

(2) Sredstva ostvarena otplatom kredita i obročnom prodajom kuća i stanova uplaćivat će se na račun Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti do završetka provođenja programa stambenog zbrinjavanja prema ovom Zakonu.

(3) Ovo je Ministarstvo dužno voditi cjelokupnu evidenciju prodanih stanova i drugih nekretnina, pratiti obročnu otplatu i naplatu dodijeljenih stambenih kredita, voditi evidenciju o naplati, uplaćenim sredstvima te prispjelim financijskim i drugim obvezama u vezi sa stambenim zbrinjavanjem prema ovom Zakonu ili je dio tih poslova dužno povjeriti poslovnoj banci na temelju Ugovora o poslovnoj suradnji.

Članak 44.

Iznos kredita korisne stambene površine kuće ili stana za kupnju stana ili kuće, izgradnju kuće i razliku površine, nadogradnju odnosno nastavak izgradnje te poboljšanje stambenih uvjeta kao i vrijednost kredita po m² neto korisne stambene površine kuće ili stana za osobe iz članka 36. stavka 3. ovoga Zakona regulirati će se Uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 47. ovoga Zakona.

Članak 45.

Pravo na stambeno zbrinjavanje po ovom Zakonu imaju i osobe iz članka 36. stavka 3. ovoga Zakona kojima je djelomično obnovljena kuća ili stan na način i u iznosu koji će se regulirati Uredbom Vlade Republike Hrvatske iz članka 47. ovoga Zakona.

Članak 47.

Vlada Republike Hrvatske Uredbom će utvrditi visinu te način i postupak ostvarivanja prava na dodjelu stambenog kredita, kao i druga pitanja i uvjete vezane za dodjelu stambenog kredita te kupnju stanova i kuća uz obročnu otplatu.

Članak 49.

Vlada Republike Hrvatske Uredbom će prenijeti pravo upravljanja stanovima i kućama u vlasništvu Republike Hrvatske, a na upravljanju – Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane Republike Hrvatske, Ministarstva pravosuđa, Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama, Ureda za državnu imovinu Republike Hrvatske, a na koje se ne odnose odredbe Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, te ih koriste osobe iz ovog Zakona, na Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti .

Članak 51.

(1) Pravo na dionice, odnosno udjele u trgovačkim društvima iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju i pravo na dionice odnosno udjele u pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske koje su privatizirane ili će se privatizirati, bez naplate, imaju hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata, članovi obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, članovi obitelji zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, sukladno odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom i Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na dionice, odnosno udjele u trgovačkim društvima bez naplate po mjerilima, u iznosu i po postupku sukladno odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom i Zakona o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Članak 52.

Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata te HRVI iz Domovinskog rata oslobađaju se plaćanja poreza pri prometu dionica, odnosno udjela i poreza na ostvareni prihod od prijenosa dionica, odnosno udjela koji im je ustupila Agencija za upravljanje državnom imovinom.

Članak 57.

(1) Djeca smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i njihova djeca i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata imaju pravo na besplatne obvezatne udžbenike za potrebe redovnog ili izvanrednog školovanja u osnovnim i srednjim školama, te na visokim učilištima ili veleučilištima pod uvjetom da to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima i ako im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva ne prelaze dvostruki iznos cenzusa redovitih novčanih prihoda iz članka 88. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

(2) Iznos sredstava potrebnih za kupnju udžbenika iz stavka 1. ovoga članka osigurava Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, a ministar pravilnikom utvrđuje način i postupak dodjele.

Članak 59.

- (1) HRVI Domovinskog rata koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica i drugih ortopedskih pomagala i slijepi HRVI imaju pravo na prilagodbu prilaza do zgrade i prilagodbu stana za kretanje u kolicima, ako se te prilagodbe mogu izvesti, sukladno posebnim propisima.
- (2) Zahtjev za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.
- (3) Postupak i način prilagodbe te rokovi za izvođenje prilagodbe koji ne mogu biti duži od 6 mjeseci utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva uz suglasnost ministra unutarnjih poslova.
- (4) Pravo na prilagodbu iz stavka 1. ovoga članka HRVI iz Domovinskog rata može ostvariti samo jednokratno.

Članak 73.

- (1) Korisnicima prava po ovom Zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto ako su od nadležnog tijela upućeni, odnosno pozvani u drugo mjesto radi pregleda pred liječničkim povjerenstvom ili korištenja medicinske ili fizikalne rehabilitacije sukladno ovome Zakonu.
- (2) Korisnik prava po ovome Zakonu kojemu je određen pratitelj za putovanje radi pregleda pred liječničkim povjerenstvom, odnosno radi korištenja medicinske ili fizikalne rehabilitacije ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratitelja.
- (3) Pravo na naknadu troškova prijevoza iz stavka 1. i 2. ovoga članka ima i osoba koja je podnijela zahtjev za priznanje prava po ovome Zakonu, ako joj je konačnim rješenjem priznato traženo pravo, odnosno povećanje skupine oštećenja organizma.
- (4) Troškovi prijevoza nadoknađuju se prema cijeni vozne karte za prijevoz autobusom, odnosno drugim razredom željeznice ili brodom.

Članak 76.

- (1) Pravo na obiteljsku invalidninu članovi uže obitelji mogu ostvariti pod sljedećim uvjetima:
 1. udovica, odnosno udovac stječu pravo na obiteljsku invalidninu kada navršše 40 godina života, a prije navršenih 40 godina života ako su nesposobni za privređivanje
 2. djeca, posvojenici i pastorčad do navršene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovitog školovanja, ali najkasnije do navršene 26 godine života, a ako su nesposobna za privređivanje, dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršene 15 godine života, odnosno za vrijeme redovitog školovanja prije navršene 26 godine života ako je školovanje prekinuto zbog služenja vojnog roka ili bolesti, pravo na obiteljsku invalidninu ove osobe mogu koristiti i za vrijeme služenja vojnog roka, odnosno trajanja bolesti do navršene 26. godine života, a nakon toga najviše još za onoliko vremena koliko su zbog služenja vojnog roka, odnosno bolesti izgubile od redovitog školovanja, ako je redovito školovanje nastavljeno prije 26. godine života
 3. djeca, posvojenici i pastorčad za vrijeme služenja vojnog roka nakon prestanka redovitog školovanja ako je služenje započelo najkasnije 12 mjeseci nakon prestanka redovitog školovanja
 4. djeca koja završe redovito trogodišnje srednjoškolsko obrazovanje, a nastave školovanje u četvrtom razredu po redovitom ili izvanrednom programu za vlastite potrebe, zadržavaju to pravo ako nisu zaposleni

(2) Ako užu obitelj čine bračni drug s jednim članom ili više članova obitelji iz stavka 1. točke 2. ovoga članka, bračni drug ima pravo na obiteljsku invalidninu kao sukorisnik s njima, bez obzira na uvjete iz stavka 1. točke 1. ovoga članka i to dok i jedno dijete od te djece ima pravo na invalidninu.

Članak 80.

(1) Roditelj čije je jedino dijete smrtno stradalo u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ima pravo na obiteljsku invalidninu iz članka 78. stavka 2. ovoga Zakona povećanu za 50%.

Pravo na povećanu obiteljsku invalidninu ima i roditelj koji je imao i druge djece a koja su sva smrtno stradala ili umrla do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu.

(2) Ako obiteljsku invalidninu po stavku 1. ovoga članka koriste oba roditelja kao sukorisnici iznos obiteljske invalidnine određen po članku 78. stavku 2. ovoga Zakona povećava se za 50%.

Članak 87.

Pravo na opskrbninu imaju korisnici obiteljske invalidnine, korisnici osobne invalidnine i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj kada su nesposobni za privređivanje ako ispunjavaju uvjete propisane odredbama članaka 88. - 90. ovoga Zakona i ako su sudjelovali u obrani suvereniteta Republike Hrvatske najmanje 100 dana.

Članak 88.

(1) Osobe iz članka 87. ovoga Zakona pravo na opskrbninu mogu ostvariti pod uvjetom:

1. da nisu zaposleni
2. da samostalno ne obavljaju privrednu ili profesionalnu djelatnost
3. da nisu korisnici mirovine ili mirovine sa zaštitnim dodatkom veće od osnovice za određivanje opskrbnine
4. da nisu korisnici novčanog primanja u svezi s profesionalnom rehabilitacijom, odnosno zbog nezaposlenosti
5. da oni i članovi njihovog kućanstva nisu upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava
6. da nisu obveznici uplate doprinosa za mirovinsko osiguranje temeljem poljoprivredne djelatnosti
7. da oni i članovi njihovog kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila ili motornih plovila dužine preko 6 metara i da nisu vlasnici ili suvlasnici, korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
8. da oni i članovi njihovog kućanstva nemaju ukupno druge redovne novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

(2) Pravo na opskrbninu, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, imaju i slijepi članovi obitelji iza smrti HRVI.

Članak 91.

- (1) Osnovica za određivanje opskrbnine iznosi 33% utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.
- (2) Korisnicima koji u kućanstvu nemaju prihode od utjecaja na opskrbninu, opskrbnina se određuje u iznosu osnovice.
- (3) Korisnicima koji u kućanstvu imaju prihod od poljoprivredne djelatnosti i šumarstva, odnosno druge prihode od utjecaja na opskrbninu, opskrbnina se određuje u iznosu razlike između dijela prihoda koji mjesečno otpada na korisnika i osnovice za određivanje opskrbnine.
- (4) Ako dva ili više sukorisnika obiteljske invalidnine ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na opskrbninu, opskrbnina određena prema stavku 2. odnosno 3. ovoga članka povećava se za 50% za svakoga daljnjeg korisnika.
- (5) Ako oba bračna druga ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na opskrbninu po različitim osnovama, opskrbnina im se određuje kao jednom korisniku i tako određena povećava za 50% za drugoga bračnog druga.

Članak 99.

- (1) Dio prihoda koji otpada na člana kućanstva korisnika opskrbnine o kojemu ovisi pravo na opskrbninu i iznos opskrbnine izračunava se tako da se:
 1. ukupni prihod od poljoprivredne djelatnosti i šumarstva podijeli na korisnika opskrbnine i sve članove njegova kućanstva,
 2. drugi novčani prihodi od utjecaja na opskrbninu podijele na korisnika opskrbnine, odnosno člana obitelji o čijem se prihodu radi i članove njegove obitelji koji s njim žive u zajedničkom kućanstvu.Ovi prihodi dijele se i na unučad korisnika, odnosno člana obitelji o čijem se prihodu radi, ako ih taj član obitelji, odnosno korisnik uzdržava kao članove svoga kućanstva zato što su nesposobni za privređivanje i nemaju roditelje ni prihode ili su im roditelji nesposobni za privređivanje i bez prihoda.
- (2) Ako je bračni drug korisnika opskrbnine zaposlen u inozemstvu kod inozemnog poslodavca ili tamo samostalno obavlja gospodarsku ili profesionalnu djelatnost, smatra se da mjesečni prihod po članu kućanstva korisnika prelazi svotu iz članka 88. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

Članak 102.

Roditelji, udovica ili udovac smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata ovisno o utvrđenom stupnju oštećenja organizma imaju prednost pri smještaju u umirovljeničke domove.

Članak 104.

- (1) Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti snosi troškove prijevoza i pogreba posmrtnih ostataka poginuloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata uz odavanje vojne počasti, nakon postupka ekshumacije i identifikacije.
- (2) Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti snosi troškove prijevoza posmrtnih ostataka i troškove pogreba umrlog HRVI iz Domovinskog rata i umrloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske uz odavanje vojne počasti, ako obitelj pravovremeno obavijesti Ministarstvo.

Članak 108.

(1) Ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti donosi pravilnike za provedbu ovoga Zakona i to:

1. o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu iz članka 12. ovoga Zakona koja nisu utvrđena kao standard iz osnovnog zdravstvenog osiguranja,
2. o radu povjerenstva iz članka 32. ovoga Zakona,
3. o dodjeli stambenog kredita članovima obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata iz članka 37. ovoga Zakona,
4. o dodjeli besplatnih udžbenika iz članka 57. ovoga Zakona,
5. o utvrđivanju postotka oštećenja organizma HRVI iz Domovinskog rata iz članka 65. ovoga Zakona,
6. o medicinskim indikacijama za razvrstavanje invalida I. do IV. skupine prema stupnju potrebe za njegom i pomoći druge osobe iz članka 67. ovoga Zakona,
7. o oštećenju organizma po osnovi kojih HRVI ima prava na ortopedski doplati i razvrstavanju tih oštećenja u stupnjeve iz članka 70. ovoga Zakona,
8. o korištenju prava na medicinsku, odnosno fizikalnu rehabilitaciju iz članka 72. ovoga Zakona,
9. o izboru, načinu i postupku ostvarivanja prava osoba koje pružaju njegu i pomoć HRVI iz Domovinskog rata 100% I. skupine iz članka 85. ovoga Zakona,
10. o iznosu troškova pogreba iz članka 104. ovoga Zakona,
11. o utvrđivanju zdravstvenih ustanova za vještačenje činjenice iz članka 123. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona,
12. o radu liječničkih povjerenstava iz članka 126. ovoga Zakona u postupku za ostvarivanje prava po ovom Zakonu,
13. o načinu isplate novčanih primanja i drugih troškova po ovom Zakonu,
14. o načinu vođenja evidencije o obavljenim isplatama i dostavi izvješća o utrošenim sredstvima prema ovom Zakonu, te kontroli namjenskih trošenja sredstava,
15. o utvrđivanju jedinstvenog registra hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, članova obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, članovima obitelji zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i članovima obitelji HRVI iz Domovinskog rata i izdavanju iskaznica o utvrđenom statusu,
16. o uvjetima i načinu priznavanja prava na opskrbninu, a osobito o utvrđivanju površina nekretnina koje služe za podmirenje osnovnih životnih potreba, o vrsti i starosti motornih vozila i o utvrđivanju sastava kućanstva.

(2) Prije donošenja pravilnika iz točke 1., 5., 6., 7., 8., 9., 11. i 12. iz stavka 1. ovoga članka ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pribavit će o istima suglasnost ministra zdravstva i socijalne skrbi,

(3) Ministar obrane donijeti će provedbeni propis za provedbu odredaba članka 20. i 157. ovoga Zakona.

Članak 109.

Za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona:

1. Službene evidencije o priznatim statusima hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona vode Ministarstvo obrane, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova i o tome izdaju potvrde.

2. Službene evidencije o priznatim statusima dragovoljca iz Domovinskog rata iz članka 2. stavaka 3., 4. i 5. ovoga Zakona vode Ministarstvo obrane, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova i o tome izdaju potvrde.

3. Status člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se u upravnom postupku na temelju pisanog zahtjeva člana obitelji, a na temelju dokaza propisanih ovim Zakonom.

4. Status člana obitelji nestaloga ili zatočenoga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se u upravnom postupku na temelju pisanog zahtjeva člana obitelji, a na temelju dokaza propisanih ovim Zakonom.

5. Status pastorka utvrđuje se u upravnom postupku u kojem se rješava o pravu na obiteljsku invalidninu pastorka, na temelju pisanog zahtjeva staratelja pastorka a na temelju dokaza: pravomoćne presude suda da je jednom roditelju pastorka oduzeto roditeljsko pravo, odnosno smrtna lista za jednog od roditelja, ovjerene izjave kod javnog bilježnika dvojice svjedoka da ga je hrvatski branitelj uzdržavao najmanje godinu dana prije pogibije, smrti, zatočenja ili nestanka te potvrde o prebivalištu.

6. Status člana obitelji umrloga hrvatskoga ratnoga vojnog invalida od I. do IV. skupine utvrđuje se u upravnom postupku na temelju pisanog zahtjeva člana obitelji i pisanih dokaza iz ovoga Zakona, te konačnog i pravomoćnog rješenja da je HRVI iz Domovinskog rata koristio pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe do smrti.

7. Status HRVI iz Domovinskog rata na temelju ranjavanja ili ozljede utvrđuje se u upravnom postupku na temelju pisanog zahtjeva hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i dokaza iz ovoga Zakona nakon nalaza i mišljenja liječničkog povjerenstva..

8. Status HRVI iz Domovinskog rata na temelju bolesti, a bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti neposredna je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske utvrđuje se u upravnom postupku na temelju pisanog zahtjeva hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nakon nalaza i mišljenja liječničkog povjerenstva.

Članak 117.

(1) Bračni drug stupanjem u brak ili izvanbračnu zajednicu određenu Obiteljskim zakonom gubi prava iz ovoga Zakona koja je ostvario kao član obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrloga HRVI iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine.

(2) Bračni drug gubi prava iz ovoga Zakona ako zlorabi ili grubo zanemari roditeljske dužnosti i prava prema djeci s kojom koristi ta prava pa mu je roditeljska skrb oduzeta odlukom suda u izvanparničnom postupku.

(3) Roditelj smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ne može steći ni koristiti prava iz ovoga Zakona ako mu je odlukom suda u izvanparničnom postupku oduzeto roditeljsko pravo zbog grubog zanemarivanja roditeljske dužnosti.

Članak 122.

(1) Nadležno upravno tijelo u jedinici područne (regionalne) samouprave, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba je prvostupanjsko tijelo koje po zahtjevu stranke ili po službenoj dužnosti u slučajevima predviđenim ovim Zakonom postupa u upravnim stvarima i rješava o:

- statusu člana obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i njihovim pravima,

- statusu člana obitelji zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i njihovim pravima,

- statusu pastorka,
- statusu članova obitelji umrlog HRVI iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine i njihovim pravima,
- statusu HRVI iz Domovinskog rata, njihovim pravima i pravima članova njegove obitelji,
- statusu zatočenika u neprijateljskom logoru,
- statusu i pravima stradalih pirotehničara i članova njihovih obitelji,
- ostalim statusima i pravima iz ovoga Zakona koji prema posebnim propisima nisu u nadležnosti drugih upravnih tijela.

(2) Drugostupanjsko tijelo za postupanje po rješenjima upravnih tijela i službenih osoba iz stavka 1. ovoga članka je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

(3) Prvostupanjsko tijelo koje rješava o statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka za osobe koje nemaju prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske je nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

(4) Prvostupanjsko tijelo nadležno za rješavanje po zahtjevima stranaka za priznavanje prava na stambeno zbrinjavanje temeljem članka 36. ovoga Zakona je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

(5) Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pruža stručnu i pravnu pomoć hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji putem svojih područnih jedinica osnovanim u svakoj županiji i Gradu Zagrebu i to:

- u ostvarivanju statusnih prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji,
- u ostvarivanju prava na stambeno zbrinjavanje, a osobito putem izvida u kojima se utvrđuju uvjeti stanovanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te stambene potreba,
- u postupku prekvalifikacije i samozapošljavanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata,
- u pružanju psihosocijalne pomoći,
- u provođenju programa profesionalne rehabilitacije,
- u ostvarivanju prava na invalidsku i obiteljsku mirovinu,
- u postupku ekshumacije i identifikacije hrvatskih branitelja.

Članak 123.

(1) Prema ovom Zakonu činjenica da je rana, ozljeda ili smrtno stradavanje nastupilo pod okolnostima iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona dokazuju se samo javnim ispravama koja se u smislu ovoga Zakona smatraju:

1. Potvrda o okolnostima smrtnog stradavanja hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo Ministarstva obrane, policijska uprava Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja.

2. Potvrda nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske o osobi koja je po nalogu u obavljanju vojnih i drugih dužnosti smrtno stradala je potvrda u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i okolnosti smrtnog stradavanja osobe te po čijem nalogu je obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

3. Potvrda o okolnostima uhićenja, odnosno nestanka hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo Ministarstva obrane, policijska uprava Ministarstva unutarnjih

poslova, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i okolnosti uhićenja ili nestanka.

4. Potvrda o stradavanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata je potvrda koju je izdala nadležna postrojba Oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležno tijelo Ministarstva obrane, policijska uprava Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu u kojoj se navodi pripadnost postrojbi, vrijeme, mjesto i opis uzroka i okolnosti pod kojima je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata ranjen ili ozlijeđen.

5. Potvrda o okolnostima stradavanja osobe koja je po nalogu nadležnih tijela državne vlasti Republike Hrvatske u obavljanju vojnih ili drugih dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ranjena ili ozlijeđena je potvrda u kojoj se navodi, vrijeme mjesto i okolnosti stradavanja te po čijem nalogu je obavljala dužnosti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske

6. Opis ratnog puta je prikaz ratnih zadataka koje je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata izvršavao u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme trajanja Domovinskog rata.

7. Medicinska dokumentacija o liječenju nakon ranjavanja ili ozljede je dokumentacija o liječenju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata izdana od zdravstvene ustanove, liječničke ordinacije i načelnika ratnog saniteta postrojbe iz vremena nakon ranjavanja ili ozljede te u kontinuitetu do podnošenja zahtjeva.

8. Medicinska dokumentacija da je samoubojstvo hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata neposredna posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske jest dokumentacija izdana od zdravstvene ustanove, liječničke ordinacije ili načelnika ratnog saniteta postrojbe koja potječe iz vremena njegovog sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili iz razdoblja deset godina nakon prestanka sudjelovanja u obrani suvereniteta, a iznimno i nakon tog roka ako je putem vještačenja u zdravstvenoj ustanovi od strane stručnog tima te ustanove ustanovljeno da je psihička bolest moguća posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske. Zdravstvene ustanove kao konzultantske kuće za vještačenje činjenice iz ovog članka utvrđuje ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uz suglasnost ministra zdravstva i socijalne skrbi.

9. Potvrda o zatočenju u neprijateljskom logoru i nestanku je potvrda koju izdaje Uprava za zatočene i nestale Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti na temelju činjenica o kojima vodi službenu evidenciju.

Članak 144.

(1) Osoba koja je ostvarila pravo ili su joj isplaćena novčana primanja po ovom Zakonu na koja nije imala pravo, dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno ne pripadajuće pravo odnosno vratiti primljene iznose:

1. ako je na osnovi netočnih podataka za koje je znala ili morala znati da su netočni ili je na drugi protupravni način ostvarila neko pravo ili primanje po ovom Zakonu koje joj ne pripada ili je ostvarila u većem opsegu nego što joj pripada,

2. ako je ostvarila neko pravo ili primanje zbog toga što nije prijavila nastale promjene koje utječu na gubitak ili opseg nekog prava, a znala je ili morala znati za te promjene,

3. ako je primala novčane isplate u iznosu većem od onog koji joj je određen rješenjem nadležnog tijela uprave.

(2) Potraživanje iz stavka 1. ovoga Zakona zastarijeva kad protekne rok određen zakonom kojim se uređuje zastara potraživanja za tu vrstu prava odnosno potraživanja. Taj rok počinje teći od dana kada je u upravnom postupku postalo konačno rješenje kojim je utvrđeno da priznato pravo odnosno isplaćivano primanje ne pripada ili pripada u manjem iznosu (stavak

1. točke 1. i 2.), odnosno od dana kada je izvršena posljednja nepravilna isplata (stavak 1. točka 3.).

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno ne pripadajuće pravo i vratiti nepravilno isplaćena novčana primanja u iznosu primljenog najviše za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate na koju nije imala pravo. Ako to ne učini u roku što ga odredi nadležno upravno tijelo, naknada štete odnosno povrat nepravilno primljenih iznosa ostvarit će se tužbom pri nadležnom sudu.

(4) Obveza naknade štete za ne pripadajuće pravo odnosno povrat nepravilno isplaćenih iznosa primanja postoji neovisno o tome je li rješenje na temelju kojega je priznato pravo, odnosno na temelju kojeg je isplaćen novčani iznos, poništeno ili izmijenjeno.

Članak 145.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, ako ne postupi prema odredbi članka 23. stavka 6. ovoga Zakona,

2. pravne osobe ako one ili njihova tijela ne postupe prema odredbi članka 23. stavka 7. i članka 35. stavka 1. ovoga Zakona,

3. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, ako ne postupi prema odredbi članaka 152.,153.,154., 155. i 156. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi ili čelnik tijela pravne osobe.

Članak 146.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, a novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u pravnoj osobi ili čelnik tijela pravne osobe ako:

1. pri smještaju u umirovljeničke domove postupi suprotno odredbama ovoga Zakona,
2. pri upisu osoba u obrazovne ustanove postupi suprotno odredbama ovoga Zakona,
3. pri smještaju osoba u učeničke, odnosno studentske domove postupi suprotno odredbama Zakona,

4. zakupodavatelj ne postupi prema odredbama ovoga Zakona.